ἀλύγιστος ἰδανιστής, ποὺ τῆς ζωῆς τὸ ξετύλιγμα περνᾷ ἀπὸ πάνου του δίχως νὰ τὸν ἀγγίζῃ μὲ τὸ σκληρό του καὶ σπαρταριστό του μάθημα. Χάνει τὴ νιότη του θαμάζοντας ὁλοένα τὰ ἴα, στήνοντας βωμούς, φτιάνοντας θρόνους, ἀνεβάζοντας ἐκεῖ τὴν ἀγαπημένη του, μὲ τὴν ἴδια ἀφροντισιὰ κι ἀγαθότητα ποὺ τὰ παιδάκια παίζουν τὶς κοῦκλες. Εἶναι τύπος ποὺ μπορεῖ νὰ σταθῇ μόνο στὴ δική μας ψεύτικη ζωὴ καὶ μάλιστα στοὺς κύκλους τῆς καλῆς λεγόμενης τάξης. Ἀποτέλεσμα τῆς γύρο μας μπαγαμποντιᾶς, τῆς ἀνάποδης κοινωνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ τῆς ἀταίριαστης μὲ τὴ φύση κοινωνικῆς ἀντίληψης ποὺ μᾶς σφίγγει, μὲ τὰ ἀστικὰ ἰδανικὰ ποὺ θρέφουν τὴ νεολαία μας.

Ἡ Ἰόνη εἶναι κι αὐτὴ μιὰ ἀδύναμη ψυχούλα, ποὺ ἔζησε στὸν περιωρισμένο γύρο τοῦ σπιτιοῦ της, δίχως κανένα ἀντίκρυσμα μὲ τὴ γριὰ Ζωή. Εὐγενικιὰ μὰ ἀδειανή, ποιητικὴ μὰ χωρὶς θέρμη, ἕνα πλάσμα ἀγαθὸ κι ἄπλαστο, ἕνα κλαρὶ μὲ μαραμένα φύλλα ποὺ μὲ τὸ πρῶτο φύσημα ξεγυμνώνεται.

Καὶ οἱ δυὸ ἥρωες κοντολογῆς δὲν ἔχουνε βάθος. Τοὺς λείπει ἡ στέρια ζευγραφιὰ ἀπὸ μέρος τοῦ συγραφέα. Ἄγνωρα πολλὰ πράματα μνήσκουν γιὰ τὸ θεατή, ποὺ δὲν τἀναπληρώνουν τὰ ὄνειρα, οἱ λυρισμοί, καὶ τὰ πλούσια καλάθια τῶ μενεξέδων. Οἱ πράξες, οἱ σκηνές, οἱ κουβέντες, οἱ φράσες, ξεκάρφωτες. Τ' ἄλλα πρόσωπα ποὺ μπάζει ὁ συγραφέας στὸ ἔργο του ξένα κι ἀπὸ τὸ δράμα κι ἀπὸ τὸ μύθο, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δικιολογήσουν τὴ σκηνικὴ οἰκονομία. Μὰ οὔτε κι αὐτὴ ὑπάρχει πουθενά.

*

Ὁ κ. Δαραλέξης ἔγραψε δράμα ρωμαντικό. Ἐέχασε πῶς ἡ σημερνή μας ἐποχὴ δὲ σηκώνει τέτοια πλάσματα. Μὰ καὶ τὸ ρωμαντισμὸ ποὺ θέλησε νὰ δώσῃ, δὲν μπόρεσε νὰ τονὲ πιάσῃ ἀπὸ τὴν ὄψη ποὺ ἔπρεπε. Ὑπάρχει περίσταση ποὺ ὁ ρωμαντισμὸς φανερώνεται βαθὺς καὶ λαμπερόχρωμος ἀπὸ ἕνα δυνατὸ συγραφέα. Μὰ ὁ ψεύτικος ὑπερλυρισμὸς κι ὁ μονολογικὸς στόμφος εἶναι πιὰ πράματα τοῦ παλιοῦ καιροῦ γιὰ τὸ θέατρο. Ὅπου κι ἄ γυρίσουμε τὰ μάτια, βλέπουμε πῶς ἡ ζωὴ ἀπὸ τὴν πιὸ πραματική της καὶ χοντρή της ὄψη εἶναι ἐκείνη ποὺ μπορεῖ νὰ δώσῃ στὸ ξετύλιμά της τὴν πιὸ βαθιὰ καὶ τὴν πιὸ ἄψηλὴ συγκίνηση. Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας. Ψυχὴ καὶ σάρκα. Ὅποιος ἔτσι δὲν τόνε νοιώσῃ παραγνωρίζει τὴ φύση καὶ ξεπέφτει στὶς φιλοσοφικὲς κατηφοριές, κι ἀκόμα ξετοπίζει ἀπὸ τὸ θρόνο ποὺ τῆς ἀξίζει τὴν Ποίηση τὴν ἴδια, εἴτε λυρικὴ εἴτε δραματική.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΑΠΟ ΤΙΣ 'ΣΤΡΟΦΕΣ,

(JEAN MORÉAS)

Ἀθέρμαντος ὁ οὐρανὸς καὶ μελαγχολικός,
Καὶ γὼ τὸ δρόμο τῆς ἐρημιᾶς μόνος θἀκολουθήσω,
Μὲ τὴν ἀγάπη στὴν καρδιὰ κι ἀπὸ τὶς λεῦκες κάτου ὀρθὸς
Τὰ φύλλα τοῦ χυνόπωρου στὰ χέρια μου θὰ κλείσω.

Θενὰ γροικήσω τὸ βοριά, θἀκούσω τὰ πουλιὰ
Ποὺ πρὸς τὸν κάμπο φεύγουνε σὰν πέφτει ἀργὰ τὸ βράδι,
Μέσ' στὸ λιβάδι τἄχαρο, πλάϊ στὰ θλιμένα τὰ νερά,
Ὥρα πολλὴ θὰ ὀνειρευτῶ τὴ ζήση, τὸ σκοτάδι.

Θὰ σᾶς παγώνῃ, σύννεφα, κρύος βοριάς, καὶ σὺ
Λιόγερμα μέσ' στὴν καταχνιὰ σιγὰ θενἀπολείψῃς,
Καὶ τότε κουρασμένος πιὰ θὰ γείρω σὲ μιὰ πέτρα ἐκεῖ
Νὰ δοκιμάσω ἀτάραχος τὠραῖο ψωμὶ τῆς Θλίψης.

Λόντρα.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Τὸ σκολειό· τὸ Σκολειὸ εἶναι ὁ δεύτερος, ὁ πιὸ μεγάλος πολέμιος τῆς ἐθνικῆς γλώσσας. Τὸ Σκολειὸ πρέπει νἀνοίξῃ τὶς πόρτες του πρὸς τὴ νέα ζωή, πρὸς τὴ ζωντανὴ ζωή. Τὸ Σκολειὸ πρέπει νὰ μεταμορφωθῇ. Τὸ Σκολειὸ θὰ σβύσῃ κάθε ἀνόητο ξεχώρισμα εὐγενικοῦ καὶ πρόστυχου στὰ ὀνόματα. Τὸ Σκολειὸ θὰ φέρῃ στὸ παιδί, στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸν πολίτη τὸν αὐριανό, τὰ ἴδια ὀνόματα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο συμπλεγμένα, ἀπὸ τὸ στόμα τῆς μάννας του κι ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ, ἀπὸ τὴ μεγάλη ἄγραφη καὶ τρίσβαθη ἀρχὴ τοῦ ὅλου κόσμου τοῦ Ἑλληνικοῦ, στὰ γραμμένα μας καὶ στὰ βιβλία μας, γιὰ νὰ τοῦ ποῦν ἀγάλια ἀγάλια καὶ μὲ τάξη καὶ ἀράδα ἀράδα, τὰ πιὸ ἁπλὰ ὡς τὰ πιὸ σοφά.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1]2

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (3 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμᾶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδερόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ κιόσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὸ βιβλιοπωλεῖο 'Εστίας» Γ. Κολάρου.

Στὴν Κέρκυρα καὶ Πάτρα στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ ὑποδοχή.— «Ἐκκαθάρισις». — Ἀκαδημαϊκὴ τσαχπινιά. — Ἀπὸ τὸ θέατρό μας.

ΗΡΘΕ κι ὁ Βασιλιάς μας. Καλῶς μᾶς ἦρθε. Τοῦ γίνηκε κ' ὑποδοχή. Κολλήθηκανε καὶ προγράμματα στοὺς δρόμους. «Τὴν τάδε ὥρα ἔρχεται ὁ Βασιλιάς. Τρέξετε! Τρέξετε!» Τονὲ ράνανε μὲ λουλούδια. Τοῦ χτυπήσανε τὰ παλαμάκια. Τοῦ ᾠδάξανε καὶ Ζήτω. Καὶ ἡ παράσταση τέλιωσε—ὅπως τέλιωσε καὶ ἡ Ἐπανάσταση μὲ ζήτω καὶ μὲ χεροκροτήματα.

Μὰ νὰ γίνηκε ἄραγες καμιὰ Ἐπανάσταση σ' αὐτόνε τὸ μακάριο τόπο; Φυσικά, ὄχι. Γιατὶ ἡ Ἐπανάσταση ξελευτερώνει τὴν ψυχή, δὲν τὴν ἀφίνει δουλικὴ καὶ χαμωσερνούμενη. Τὴν ξελευτερώνει καὶ τὴν ἀνυψώνει. Καὶ τέτιο θάμα δὲν ἔγινε δῶ, στὸν τόπο μας. Ἡ ψυχή μας δουλόφερνε, δουλοφέρνει καὶ θὰ δουλοφέρνει σ' αἰώνα τὸν ἅπαντα. Καὶ ἡ ὑποδοχὴ ποὺ γίνηκε στὸ Βασιλιὰ μᾶς τὸ ἀπόδειξε τετραγωνικώτατα αὐτό. Ἃ δὲ δουλόφερνε ἡ ψυχή μας, οἱ χιλιάδες ποὺ χεροκροτήσανε καὶ ζητωκραυγάσανε καὶ λουλουδοραντίσανε προχτὲς τὸ Βασιλιά, θὰ μαζευόντουσαν τριγύρω του καὶ θὰ δείχνανε τὴ γροθιά τους ὅταν ὁ «Στρ. Σύνδεσμος» καταλάσπωνε καὶ κατακλωτσοῦσε τὸ Θρόνο.

σαι μέσα στὴν καταχνιά. Φέρε, φέρε τὴν ἐφημερίδα νὰ διαβάσουμε, νὰ ξεσκάσουμε.

Παράξενο νὰ μὴν μπορῶ νὰ τὴ διαβάσω ἀκούραστα. Δὲν εἶναι νὰ πῇς πῶς δὲ φέγγει, φέγγει καὶ παραφέγγει μὲ τέτοιο φεγγάρι. Μὰ κάθε λέξη ποὺ κοιτάζω, θαρρῶ πῶς μιλᾶ καὶ μοῦ λέει: «Στάσου, κοίταξέ με καλά. Μὲ ξέρεις ἄραγες ποιά εἶμαι γώ; Ἐγώ, φίλε μου, εἶμαι μιὰ γριὰ ἀρχόντισσα ποὺ μὲ βρῆκε μέσα στὰ λεξικὰ ὁ Σὶρ Συντάχτης καὶ μ' ἔβγαλε, μὲ πάστρεψε, μὲ στόλισε, μὲ κάθισε στὸ μιντέρι του. Ὄχι σὰν αὐτὲς τὶς πλύστρες τοῦ δρόμου ποὺ ἀραδιάζεις ἐσὺ στὶς φυλλάδες σου. Ὁ Σὶρ Συντάχτης αὐτὲς τὶς ἔχει γιὰ τὸ στόμα του μονάχα. Γιὰ τὸ μιντέρι του, ὄχι. Στὸ μιντέρι του καθίζουμε γὼ κ' οἱ ἀμέτρητες οἱ ἀδελφάδες μου. Κοίταξέ μας πῶς φέγγουμε στὴν πάστρα, ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη. Κοίταξε αὐτὴ τὴν ἀράδα:

«Ὀλίγου δεῖν ἐματαιοῦτο ὁ τοῦ μεγατόλμου ἱεράρχου ἀγών».

κι αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτις. Διάβασε παρακάτω—

— Ὄχι, νὰ μὲ συμπαθήσῃς κερὰ λεξίτσα μου, ὄχι· δὲν μπορῶ νὰ διαβάσω. Ἐμεῖς ἤρθαμε στὸ Ταξίμι νὰ κάμουμε κέφι. Πήγαινε στοὺς Πολῖτες νὰ σὲ διαβάσουν. Αὐτοὶ ψοφοῦνε γιὰ ἕνα «ὀλίγου δεῖν». Αὐτοὶ ἂν δὲν πάρουνε μεζέ τους ἕνα «μεγάτολμο» δὲν κάνουν ὄρεξη γιὰ φαεῖ. Αὐτοὶ ἂν διαβάσουν καμιὰ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα ποῦ βάζει κάποτες καὶ ρωμαϊκὰ στ' ἀττικό της σαλόνι, ξεσκίζουν τὰ ροῦχα τους ἀπὸ τὸ θυμό, ποῦ βρίσκουνται στὴν Ἀθήνα τρελλοὶ καὶ λερώνουν ἔτσι τὰ φύλλα τους. Αὐτοὶ θαρροῦν πῶς οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία εἶναι στὸν κόσμο γιὰ νὰ σπάνουν κεφάλια,—καὶ μὲ τί πέτρες! Ἕνα «οὐ μὴν ἀλλὰ» σοῦ σέρνει στὸ μέτωπο, καὶ κατρακυλιέσαι κάτω. Τὸ βλέπει κι ὁ Χαμίτης αὐτὸ τὸ «οὐ μὴν ἀλλὰ» καὶ θαρρεῖ πῶς βλέπει τὸ Θεμιστοκλῆ καὶ τονε φοβερίζει. Ἂν εἴτανε «μὰ» ἢ τοὐλάχιστο «ὅμως», θὰ τονε φοβέριζε κανένας Μπότσαρης. Μὰ ἐμεῖς δὲν εἴμαστε τοῦ Μπότσαρη καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη παιδιά. Εἴμαστε τοῦ Λεωνίδα καὶ τοῦ Μιλτιάδη, «οὐ μὴν ἀλλὰ» καὶ τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, οὐχὶ τοῦ ἐκ Δημητσάνης».

Καὶ νἄξερες τί ρωμαϊκὴ καρδιὰ ποῦ τὴν ἔχει αὐτὸς ὁ Συντάχτης! Ποῦθε εἶναι δὲν ξέρω, μὰ θὰ παραξενευθῶ ἀνίσως κ' εἶναι Πολίτης. Στὸν καιρὸ τοῦ κὺρ Θεδωράκη, εἴταν ὁ μόνος ποῦ πολεμοῦσε γιὰ τὴν κατακαημένη τὴν Κρήτη μὲ τὴ δασκαλήσια του πέννα. Κάθε λίγο τὸν παίδευαν, κι αὐτὸς ξανάρχιζε πάλι. Μυστήριο, πῶς δὲν τονε βάλανε στὰ σίδερα τότες. Ἴσως ποῦ πολεμοῦσε μὲ κοντάρια καὶ μὲ σαΐτες, ἀντὶς μὲ μολύβι καὶ μὲ φωτιά. Ἴσως ποῦ εἴταν ἕνας καὶ μοναχὸς σὲ μιὰ λάκερη Πόλη. Ἕνας εἴταν, κ' ἕνας μᾶς ἔμεινε.

Σήκω, νὰ πᾶμε στοῦ φίλου. Ἀνάπαψη δὲ θὰ βροῦμε καὶ δῶ.

ΙΒ'

ΣΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑ ΔΕΝ ΤΟΥ ΒΡΙΣΚΩ

Ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ μποῦμε ἀπὸ τὶς πόρτες τ'ς μαρμαρένιες. Μποροῦμε, καὶ πρέπει νὰ μποῦμε σὰ σφίγγες ἀπὸ μιὰ τρύπα, καὶ νὰ σύρουμε ἴσια στ' αὐτί του νὰ τοῦ ποῦμε δυὸ λόγια. Πέτα τριγύρω του, καὶ κάνε τον χάζι. Τρώγει τὸ βραδινό του. Πᾶμε στ' αὐτάκι του.

«Ἤρθα κι ἄλλη φορά, λαοπόθητέ μου Ἄναξ, κ' ἔστρωσα τὸ χαλί μου στ' ἀρχοντικό σου, φίλε ποῦ ὄνομα δὲ σοῦ βρίσκω. Πρέπει νὰ μὲ πῆρες γιὰ τρελλὸ τότες, γιατὶ βλέπω καὶ τρῶς μὲ κάμποση,